

Брой 9

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2005

3 Брой:

5 стр.

**ФОНД ЗА ФИНАНСИРАНЕ
НА ОБЩИНСКИ ПРОЕКТИ
НА ФРМС**

6/7 стр.

**ПРОГРАМА НА ЕК
ОТВАРЯ НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ
ЗА ТРАНС-НАЦИОНАЛНИ
ПРОЕКТИ И ИНИЦИАТИВИ
ЗА ПОБРАТИМЯВАНЕ
С ЕВРОПЕЙСКИ ПАРТНЬОРИ
ЗА ОБЩИНИТЕ В БЪЛГАРИЯ**

8 стр.

**ДЕКЛАРАЦИЯ ПО СЛУЧАЙ
ПОСЛЕДНОТО ЗАСЕДАНИЕ НА
СМЕСЕНИЯ КОНСУЛТАТИВЕН
КОМИТЕТ МЕЖДУ РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ И КОМИТЕТА НА
РЕГИОНИТЕ НА ЕС**

9/12 стр.

**БЪЛГАРИТЕ СА СТАНАЛИ ПО-
ГОЛЕМИ РЕАЛИСТИ**

12 стр.

**НОВА ДЕФИНИЦИЯ
ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ
ПРЕДПРИЯТИЯ В ЕС**

12/14 стр.

**ОБЩИНСКА
ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА
В КУБРАТ**

16 стр.

КАЛЕНДАР

ВАЖНО Е ОБЩИНИТЕ ДА УЧАСТВАТ ВЪВ ВСИЧКИ ПРОЦЕСИ

Асоциацията на местните власти в Литва е създадена през 1995 г. като силен и равноправен партньор на централната власт. В нея на доброволен принцип членуват всички 60 общини в Литва (3,5 млн. население, 65 200 кв. км площ). 90 - 95% от бюджета на Асоциацията представлява членският внос (0,03% от общинските приходи).

Срещата с двама представители на Асоциацията на местните власти в Литва естествено породила много въпроси.

Вида Аблингйене и Сигитас Шиупшинскас специално за читателите на „Реформата в местното самоуправление“:

СИГИТАС ШИУПШИНСКАС,
съветник на Президента на Литва,
изпълнителен директор на
Асоциацията на местните власти
в Литва до март 2005 г.:

До приемането ни в ЕС имахме много работа в областта на законодателството. Всички законопроекти, свързани с работата на местните власти, се предоставяха на Асоциацията.

Работата беше много: законодателството се променяше бързо, трябваше да се реагира, да се наблюдават всички изменения и да се оценява как ще се отразят върху работата на местните власти. Най-важни бяха общинските правомощия и общинските финанси - т.е. правомощията и финансите да са балансирани. Това е изискване на Европейската харта за местно самоуправление.

Имахме случаи, когато централната власт приемаше решения - напр. за повишаване на заплатите на учителите, но те не бяха компенсирани от страна на държавата и това силно влияеше върху местните власти - те трябваше да покриват новите разходи от вътрешни резерви. Ние събрахме данните, направихме проучвания и представихме на централната власт сметката: колко дължи Правителството на местните власти. През 2000-а година заведохме дело от името на местните власти срещу Правителството. На политическо ниво дълго време преговаряхме с централната власт и предупреждавахме, че ще се обърнем към съда. Централната власт обещавахе да предприеме стъпки към

промени, но така или иначе до съд се стигна. Първо бе взето политическо решение да заведем дело на нивото на Асоциацията. След това минаха решения на нивото на Общинските съвети. Когато Общинските съвети на общините, които изявиха желание, взеха тези решения, Асоциацията координира процеса: помогна да се подготвят документите за съда и се яви като трета страна по делото. Имашме претенции за 300 милиона, а решението на съда в наша полза бе за 30 милиона. Ние бихме отчели като успех дори и резултат от 1 милион. Най-важното беше да защитим принципа, за да не се стига в бъдеще до подобни ситуации. Отношенията между централната и местните власти се променяха вече в хода на делото. Водехме преговори, едно правителство взе решението, а друго трябваше да извърши плащането - всъщност след три финансови години.

Та, както казах, едната линия беше финансовата, а другата - законодателната. Създадохме групи съветници и консултанти вътре в Асоциацията, за да могат да работят в конкретни области - социална, икономическа - и да могат аргументирано да задават въпроси към министерствата, т.е. работехме направо с министерствата. Нашите представители трябваше да работят много професионално, като, от една страна, координират интересите на общините и, от друга - представляват тези интереси. Стъпка след стъпка успяхме да се превърнем във фактор, който трябваше да бъде чул. Наши представители участват във всички заседания на Правителството и на министрите, участват в Комисиите към Парламента.

Имаме различни методи на съгласуване на интереси: при вече изготвени становища или стратегии не е трудно да направим експертни изводи. Но ако получим закон, в който се споменава например благоустройството - вода, околна среда - тогава или свикваме Комисии, или се обръщаме към експертите в дадената област от всяка община. Обръщаме се към тях неформално, за да получим отклик от мотивирани професионалисти. Като правило от 60-те общини в дадена сфера ни отговарят, да речем, 4-5 експерти. Но това е много важно - да получим мнението на експертите от общините. Нерядко в заседания на Комисиите на Асоциацията, когато се разглеждат актуални въпроси, участват самите министри.

Преди присъединяването към ЕС работехме по няколко големи проекта: Асоциацията работеше най-вече в сферата на двустранното сътрудничество, а общините участваха в INTERREG - бяха създадени Еврорегиони, които вече работят самостоятелно. От САПАРД и ИСПА нашите общини получаваха суми за конкретни проекти - инфраструктура, развитие на човешките ресурси. Например по САПАРД/Leader+ бяха създадени местни общности, които на най-близко до хората ниво подготвяха проекти за инвестиции в качеството на водоснабдяването, или по сметосъбирането и обработката на битовите отпадъци. Резултатите

не се почувстваха веднага, а чак след три-четири години - към 2002 - 2003 година.

Провеждахме обучения по подготовка на проекти и за повишаване на административния капацитет чрез нашия Център за обучения, помагаша и национални агенции, и други консултантски центрове, и Министерството на вътрешните работи.

В преходния период - след обявяването на нашата независимост и преминаването от една система към друга и приемането ни в ЕС - за нас беше плюс, че общините ни са сравнително големи, защото предаването на ноу-хау беше ефективно. Днес общините съвсем сами се справят със сериозни задачи.

Стремим се да се придържаме към принципа „Не бива да правим нещата **вместо** местната власт“. Когато има проблеми, се стремим да помагаме - чрез обучения, чрез представяне на проблема пред централната власт, за да бъдат примерно създадени специални програми за повишаване на капацитета на проблемните общини, но идеята ни е да направим така, че общините сами да могат да решават проблемите си.

Днес, струва ми се, най-важното е общините да участват във всички процеси, да следят как се преориентира политиката и какви идеи могат да получат поддръжка, да търсят партньори - защото това прави проектите по-солидни - да работят с повече заинтересовани групи, да създават мрежи, да работят систематично - защото само такава работа може да служи за основа за проекти. Например ако веднъж се направи стратегически анализ на развитието на общината, изготвеният материал ще бъде в основата на редица проекти, които общината ще разработва.

Днес Асоциацията на местните власти в Литва участва

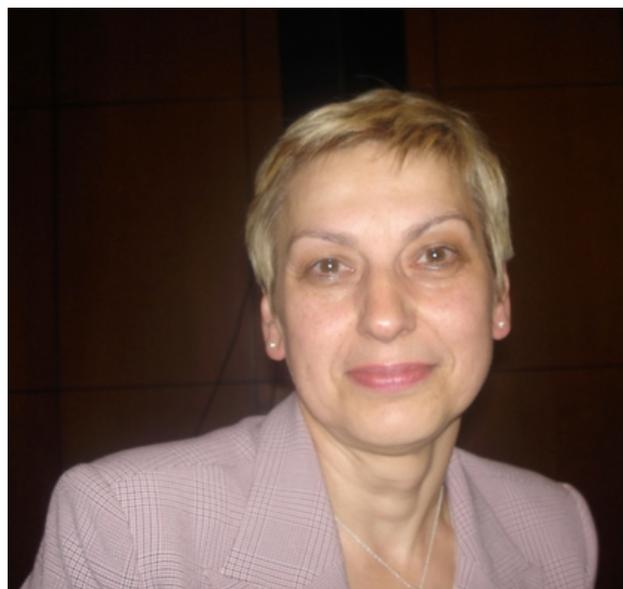
и в Комисията по наблюдение на Single Programming Document¹: там се обсъжда и съгласува къде да се инвестират европейските и националните фондове. Представители на Асоциацията участват и в комисиите по подбор на проекти - провеждаме и мониторинг, участваме и във вземането на решения. Тази функция на Асоциацията е изключително важна. Днес Асоциацията не подготвя проекти, защото участието в Комисията за вземане на решения би създавало конфликт на интереси. Асоциацията работи само по един проект в рамките на Структурните фондове - в областта на човешките ресурси.

Днес Асоциацията работи най-вече по поддържане на връзки и обмяна на опит между членовете на сдружението и електронно управление. За съжаление при нас засега не съществува консолидирана база данни на регистри и услуги на институции, министерства, агенции и общини и трудно се въвежда обслужване на принципа „на едно гише“.

През 2000 г. държавният и общинските бюджети съставляваха - 10 млрд. лита (около 2, 86 млрд. евро). Бюджетът през 2006 г. се очаква да бъде 20 млрд. лита, т.е. за 6 години сме постигнали двойно увеличение. Фактори за това са и ръстът на БВП, и качеството на работата на общините, и качеството на работата на централната власт, и ресурсите от Структурните фондове. В публичния сектор, през който минават всички публични инвестиции, резултатите вече се чувстват, а вярвам, че до две-три години всеки един ще почувства по-доброто качество на питейната вода или по-доброто решение на регионалните сметища, изпълнени по европейски стандарти.

¹ Single Programming Document за Литва за 2004-2006 (SPD) е стратегически документ, подготвен от Литва и одобрен от Европейската Комисия, определящ целите на Структурните фондове на ЕС и бъдещите действия, политиките на развитие, както и описание на Структурните фондове на ЕС и другите вероятни финансови източници. SPD в случая на България ще бъде заместен от Национална стратегическа референтна рамка 2007 - 2013.

ВИДА АБЛИНГЙЕНЕ, съветник по въпросите на местната администрация, Асоциация на местните власти в Литва:

- С влизането в ЕС настъпиха ли видими промени в работата на местните власти на Литва?

След влизането на Литва в Европейския Съюз изменения, които пряко и силно биха променили функциите на местните власти, не настъпиха. Тъй като действат общи норми, положения, регламенти, естествено при тяхното осъществяване местните власти имат нови задачи, които трябва да изпълняват. Един пример за новите изисквания е системата на битовите отпадъци, за чиито стандарти пряко отговарят местните власти и трябва да направят всичко възможно тези стандарти да бъдат постигнати в определените срокове. Сега в Литва върви процесът на регионализация на системата на битовите отпадъци. Ако по-рано при нас всяка община имаше по пет или десет малки сметища, сега вече и съгласно законите на Литва трябва да преминем към регионални предприятия - по едно за всеки от 10-те ни региона - предприятия, които създават общините от всеки регион, те участват в тяхното управление, а самите общини ще осигуряват само извозването на отпадъците.

- Спазването на тези нови стандарти повлия ли вече върху размера на местните данъци и такси?

Тази нова система на регионализация на отпадъците е в самото начало на реализацията си и все още промени в данъците и таксите няма. Но вече знаем и подготвяме хората за предстоящото повишаване на местните данъци и такси с началото на нормалното функциониране на първите предприятия за обработка на отпадъци. Про-

веждаме разяснителна работа защо тази система е по-добра.

Регионализацията на системата на обработката на битови отпадъци има и ред други проблеми. Например в региона на Вилнюс трябва да се осигури земя за регионалното предприятие и затова се налага земята да се изкупи от хората, има и много недоволни от определеното местоположение, има и протести. Всяко действие ражда противодействие - това, което е добро за Вилнюс, не е добро за човека, който живее наблизо до сметището. Литва е малка страна и при нас всъщност не можете да намерите пространства, близо до които не живеят хора. А ако местоположението на предприятието е твърде далеч, цената на услугата ще се оскъпи не само от голямото разстояние на извозване, но и от необходимостта да се построи инфраструктура до тези предприятия. Проблемът е много сложен.

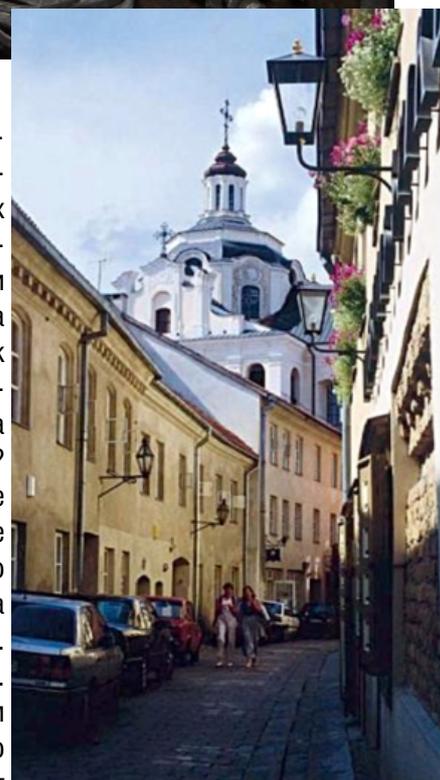
- Има ли практика в Литва местните власти да подкрепят малките и средните предприятия по отношение на информация относно стандартите на ЕС, за да се постигне по-лесно тяхно приспособяване към новата ситуация?

Местните власти са създали бизнес инкубатори, които подпомагат проходащите малки бизнеси, включително и с информация относно изискванията и нормите на ЕС, с които трябва да се съобразяват производителите и търговците. Към общините съществуват и центрове за информация, там всеки може да получи отговор на въпросите си, съвет - и отделен гражданин, и предприемач.

- Доколко общините в Литва са запознати с европейските норми в законите, които конкретно касаят тяхната работа? Например испански общини са били давани под съд от европейски фирми поради това, че не са били допускани до търгове за обществени поръчки, тъй като не е било спазено условието, че компании от всички страни членки могат да участват в подобни търгове...

Трудно бих могла да си представя, че подобно нещо може да се случи в Литва. Защото и при нас протичаше процес на хармонизация на литовските с европейските закони. Така че в нашите закони всичко много ясно и точно е описано. Всъщност европейските норми стават част от родното законодателство, затова е достатъчно общините да спазват местните - в нашия случай литовските - закони и до такива прецеденти не се стига.

Има обаче един друг проблем - и това е проблемът с езика. Нашите министерства получават проекти на регламенти¹, и ние сме длъжни да представяме позицията на Литва по тях. Разбира се, получаваме ги на френски или английски език. В министерствата има кой да ги прочете. Но онези регламенти, които касаят работата на местните власти, следва да получат оценката и на самите местни власти.

Съвсем наскоро получихме 3-4 проекторегламента, всеки един от тях на по 40 страници, всичките - на английски език, и всичките - на важни за местните власти теми. Как да предоставим тези текстове на общините, за да получим оценката им? Може да си помислите, че гласът на Литва няма да е от силно звучащите, но така или иначе трябва да изработим своя позиция. И тук възниква проблем. Имаме структура към Правителството, чиито служители се занимават само с преводи на текстовете, които получаваме от ЕС. Но те имат твърде голямо натоварване и не успяват да се справят с целия обем работа. Кой да поеме превода на проекторегламентите - трябва да решим този технически проблем, защото текстовете на регламентите трябва да стигнат до местните власти в страната.

След като станаме член на ЕС, много общини имат нужда от специалисти, които не само умеят да подготвят проекти (в краен случай, може да се наеме фирма, която да напише проекта), но и да имат умения на мениджъри, за да могат да управляват процесите. И особено в малките общини този проблем съществува.

Първоначално съществуваха опасения, че няма да успеем да усвоим парите по Структурните фондове, защото няма да подготвим достатъчно и качествени проекти. Но тази есен започна разглеждането на проектите и в никакъв случай няма да останат неусвоени пари, дори може да не ни стигнат. Проектите са много повече от предвидените средства. Местните власти много активно участват в представянето на проекти. Самата Асоциация на общините участва в процеса на оценка и представя интересите на местните власти.

Проектите се оценяват от експерти, а техните оценки се разглеждат от Комисии - и ние, като Асоциация на местните власти участваме в работата на тези Комисии. Но комисията предлага, а окончателното решение се взема от министъра, чието министерство отговаря за дадената област.

- Увеличи ли се чувството за отговорност сред служителите на местните власти, че от тяхната работа зависи благополучието на общностите им?

Струва ми се, че осъзнаването на тази отговорност идва с годините. Постепенно разбираш, че работиш за нещо по-голямо от това да получиш заплата и да изхраниш семейството си. Вероятно не всички смятат така, но разбираме за това, че от твоята работа зависи благополучието на хората, които живеят в дадена община, разбира се, съществува. Трудно ми е да кажа доколко то е развито у всеки човек. Зависи и от това кой е кметът, как той/тя разбира системата на местното самоуправление и какво иска да получи като резултат. Ще ви разкажа конкретен случай: В община наблизо до Вилнюс условията бяха много тежки, безработицата стигаше 40%. Санаториумите, които навремето бяха давали препитание на хората, бяха западнали и не отговаряха на никакви стандарти. За кмет беше избран млад енергичен човек, който дойде от бизнес средите. Той се отнесе към местната власт като към инструмент, който може да промени ситуацията. След три години нещата са коренно различни: има съвременни спехотели и днес е въпрос на престиж там да прекарате отпуската или уикенда си, месеци по-рано трябва да си направите резервация. Кметът трябва да може да даде импулса и трябва да има ясна визия за своята община. И тогава нещата потръгват. Да се надяваме, че хората ще избират само такива кметове. ◆

¹ Регламент на ЕС - правен акт с общо действие, задължителен във всички свои елементи, непосредствено приложим във всяка от държавите членки.

ФОНД ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ОБЩИНСКИ ПРОЕКТИ НА ФРМС

ФРМС продължава подкрепата си за дейността на българските общини чрез Фонда за финансиране на общински проекти. Тази инициатива стартира в края на май тази година и се реализира с подкрепата на Американската агенция за международно развитие.

Към момента 3 български общини са се възползвали от ресурса: в Община Елхово се доразвива общинската информационна система и се изгражда компютърна мрежа между две сгради на администрацията; в Община Стамболово се изгражда довеждаща инфраструктура до туристически обект; и в Община Стралджа се ремонтира и възстановява дейността на местното читалище след близо 10-годишно прекъсване.

Финансирането се отпуска в кратки срокове, при облекчени условия и нисък лихвен процент. Максималният размер на еднократен заем е до 30 хил. лв., при 5,9 % лихва и срок за погасяване на заема до 1 година. Схемата за погасяване на заема иgratisният период се договарят индивидуално с всяка община, съобразно нейните потребности и възможността ФФОР да ги удовлетвори.

За допълнителна информация за възможностите за общинско финансиране, предлагани от Фондацията за реформа в местното самоуправление, се обръщайте към:

София 1784,
ж.к. Младост 1,
ул. „Йерусалим“, бл. 51, офис 2,
тел.: (02) 976 89 89

Андрей Горанов
тел.: (02) 976 89 41
agoranov@flgr.bg

Тодор Младенов
тел.: (02) 976 89 40
tmladenov@flgr.bg

ПРОГРАМА НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ОТВАРЯ НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРАНС-НАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ И ИНИЦИАТИВИ ЗА ПОБРАТИМЯВАНЕ С ЕВРОПЕЙСКИ ПАРТНЬОРИ ЗА ОБЩИНТЕ В БЪЛГАРИЯ

■ **Марина Димова**
програмен координатор, ФРМС

Сред като на 24 август 2005 г. ратифицира споразумението за участие в Програмата „Насърчаване на активно европейско гражданство“ на Европейския съюз (ЕС), България е вече избираема страна по инициативата и български общини и техните асоциации ще имат възможността да предлагат свои проекти за финансиране в Брюксел. Програмата се реализира в рамките на един от основните приоритети на Европейската комисия - да насърчава връзките и диалога между гражданите на Европейската общност, да стимулира побратимяването между градовете на Европа и по този начин подпомага обмена на добри практики и опит.

Кои са главните цели на програмата?

Програмата „Насърчаване на активно европейско гражданство“ цели да стимулира диалога между европейските институции и европейските граждани, насърчвайки активно гражданско участие. Конкретните приоритети на програмата са:

□ да въвлече гражданите на Общността по-близо до дебатите, свързани с бъдещето на Европейския съюз;

□ да активира връзките и диалога между гражданите от страните в ЕС;

□ да насърчи и даде гласност на общоевропейските ценности и приоритети на ЕС.

В обявения официално конкурс за набиране на проекти се очертават и няколко специфични цели, които програмата ще подкрепя:

□ активиране на нови или съществуващи мрежи или връзки между местните власти в страните, участващи в Програмата¹;

□ насърчаване на побратимяване между градовете и разпространение на добри практики в тази област.

Кои са специфичните области, в които ще се подкрепят проекти?

Програмата поставя пред кандидатите възможност да подготвят своите проекти в едно от трите основни направления:

Направление 1: Тематични конференции в контекста на побратимяването между градовете

В рамките на това направление може да бъде предложено провеждането на конференции, които повишават информираността и познанието на гражданите относно общоевропейските политики и ценности. С оглед на конкретната Програма, тези конференции следва да въвлечат активно гражданите, като предлагат форум за обсъждане и дискусии на европейските политики и отчитат контекста на тяхното приложение на местно ниво.

В рамките на едно проектопредложение могат да бъдат предложени за реализация организирането и провеждането на една конференция, или на цикъл от конференции.

Направление 2: Обучителни семинари в контекста на побратимяване между градовете

Обучителните семинари следва да дадат възможност на хората, въвлечени в процеса на побратимяване между градовете на общинско/местно ниво да обогатят своите знания и практически опит в областта на подготовка и реализация на проекти за побратимяване между градовете, които носят и отразяват общоевропейските ценности и стандарти. Сред темите, които могат да бъдат засегнати в обучителните семинари, са обмяна на опит и добри практики в областта на побратимяването между градовете; теория и практика в областта на побратимяването; побратимяването между градовете като инструмент за разрешаване на съществуващи местни проблеми; транс-национално партньорство между общините на европейско ниво; административни структури и задачи на местните власти в общоевропейския контекст; форми на подкрепа от страна на ЕС за побратимяване между градовете.

В рамките на едно проектопредложение могат да бъдат предложени за реализация организирането и

провеждането на един обучителен семинар, или на цикъл от обучения.

Направление 3: Информационни кампании, насърчаващи побратимяването между градовете

Тези информационни кампании са нов елемент в рамките на Програмата, подкрепяща побратимяването между градовете. Този елемент бе предложен от Комисията, за да даде възможност на организации, работещи в подкрепа на местното самоуправление - национални и регионални асоциации на местни власти, да предложат нови иновативни идеи за стимулиране на побратимяването между градовете. Посредством този нов подход се подготвя и осъществяването на нова Програма на ЕС - „Граждани за Европа“, която най-вероятно ще бъде одобрена от Съвета на министрите и Европейския Парламент през 2006 г.

Информационните кампании, предложени в рамките на проектите, следва да достигнат до общините и да популяризират побратимяването между градовете на територията на ЕС. Друг фокус на тези кампании може да бъде разпространението на информация относно схемата за побратимяване между градовете, наложена като модел в рамките на Програма „Активно гражданство“. И не на последно място информационните кампании трябва да представят възможностите, които ЕС предлага за побратимяване между градовете; успешните практики в Европа; бъдещите перспективи пред побратимяването в разширена Европа.

Полезно за всички общини или организации, които възнамеряват да подготвят свои проекти за финансиране ще бъде да прегледат успешните практики в областта на побратимяването между градовете, които са публикувани на Интернет-страницата на Европейската комисия, в частта „Побратимяване между градовете“:
http://europa.eu.int/comm/towntwinning/best/best_en.html

Проектите могат да бъдат осъществени самостоятелно от кандидатстващата организация/институция, в случаите, когато се предлагат проекти по направления 1 и 2. При кандидатстване с проекти по направление 3 задължително е участието на партньорска организация/институция от друга страна участника в Програмата.

Подробните указания и изисквания за конкурса можете да прочетете на английски език на следния Интернет-адрес:
http://europa.eu.int/comm/towntwinning/call/call/call06_en.pdf

Формуляра за кандидатстване, както и всички допълнителни документи, необходими за разработването

на пълно проектопредложение, можете да намерите на: http://europa.eu.int/comm/towntwinning/call/call_en.html

Финансова рамка на проектите

Безвъзмездната помощ не може да бъде по-висока от 60% от общите допустими разходи по проекта. Максималният размер на финансиране за всеки индивидуален проект от страна на

Европейската комисия не може да надвишава 60 000 евро и да бъде по-малко от 10 000 евро.

Кой може да кандидатства?

Възможни кандидати по Програмата са:

- общини и техни регистрирани Комитети за побратимяване;
- местни и регионални власти;
- асоциации на общини, регистрирани съгласно законодателството в съответната избираема по Програмата страна.

Какви са сроковете за кандидатстване?

Предвижда се проектите, които бъдат одобрени по Програмата, да започнат своята реализация в периода 15 април - 31 декември 2006. Това означава, че Програмата е разделена на два отделни етапа и съответно има два срока за изпращане на проекти:

Срок за изпращане на проекти за първа фаза на Програмата: до 17 октомври 2005 г. (проектите ще стартират в периода 15 април - 31 август 2006 г.);

Срок за изпращане на проекти за втора фаза на Програмата: до 1 март 2006 г. (проектите ще стартират в периода 1 септември - 31 декември 2006 г.)

Общата продължителност на всеки проект не бива да надвишава 10 месеца.

Проектите за съответната фаза на Програмата следва да се изпращат на адрес:

**European Commission
 Education and Culture Directorate-General
 Town Twinning/ Jumelages/ Städtepartnerschaften
 DG EAC n° 24/05 Applications
 VM-2 MAIL OFFICE
 B-1049 Brussels
 Belgium**

¹ Участници в Програмата са 25-те страни членки на Европейския съюз и България и Румъния, в качеството им на страни кандидатки за членство в ЕС.

**СМЕСЕН
КОНСУЛТАТИВЕН
КОМИТЕТ
БЪЛГАРИЯ - КР НА ЕС**

ДЕКЛАРАЦИЯ

По случай последното заседание на Смесения Консултативен Комитет между Република България и Комитета на регионите на ЕС, проведено на 26 септември 2005 г. в София, участниците се обединиха около следните заключения:

1. Участниците приветстват и насърчават напредъка, постигнат от България в процеса на политическите реформи посредством съществени конституционни и законодателни промени, произтичащи от подписването на Договора за присъединяване на Република България към ЕС на 25 април 2005 г. в Люксембург;
2. Участниците считат, че местните и регионални власти в България и ЕС трябва да допринесат за засилването на европейските перспективи за България с оглед изпълнението на текущите и бъдещи реформи;
3. Участниците смятат, че подкрепата на Комитета на регионите за българските местни власти трябва да се фокусира върху сближаването със законодателството на ЕС в рамките на сферата на компетенции на Комитета на регионите, обмяната на добри практики и подкрепата на местната и регионална демокрация и европейските ценности;
4. Участниците приветстват пристигането на българските наблюдатели, които ще вземат участие в дейността на Комитета на регионите от Пленарната сесия през октомври 2005 г. като нова крачка към по-близко сътрудничество между Комитета на регионите и изборните представители на българските местни власти;
5. Участниците оценяват високо сериозните усилия, положени в посока на децентрализацията в България. С оглед на по-нататъшното изпълнение на процеса на децентрализация, трябва да се постави специално ударение върху предоставянето на съответни ресурси за българските местни власти, при възлагане на нови компетенции, както и на по-нататъшното сътрудничество и обмяна на добри практики на местно ниво, с оглед засилване на местния административен капацитет;
6. Участниците приканват българските местни власти в условията на ясна и категорична ангажираност на централната власт да развиват административния си и експертен капацитет в подготовката за усвояване на средства от европейските фондове, както и техните административни структури и принципи на добро управление;
7. Участниците приветстват всички инициативи, които българското правителство предприема в подкрепа на местните власти за разширяване на възможностите им за съфинансиране посредством използването на различни финансови инструменти, за да се гарантира пълното оползотворяване на възможностите, които европейските фондове предлагат;
8. Участниците препоръчват централните власти да включат представители на местните и общински власти в процеса на управление и наблюдение на европейските фондове, като по този начин заедно изготвят ясни насоки за създаването на стабилна и прозрачна институционална основа за усвояване на европейските фондове;
9. Участниците насърчават по-нататъшното делегиране и приемане на принципите на субсидиарност, пропорционалност и сближаване от гражданите на България. Общините, които стоят най-близо до гражданите, трябва да играят ефективна роля във вземането на решения, отразявайки гласа на гражданите по въпроси, свързани с ЕС, с оглед постигането на силна и демократична Европа чрез силна местна администрация.

БЪЛГАРИТЕ СА СТАНАЛИ ПО-ГОЛЕМИ РЕАЛИСТИ

Пролетният Евробарометър 2005 представи общественото мнение в България и в страните от Европейския съюз (ЕС) в период, наситен с важни събития за страната и за интеграцията ѝ в ЕС. Интервюта за него са осъществени между 17 и 31 май 2005 г. - броеви дни след тържественото ратифициране на Договора за присъединяването на България към ЕС от българския Парламент и на самия старт на предизборната кампания. За Европейския съюз това е началото на труден период: общественото мнение във Франция и в Холандия отхвърли Конституцията, а държавните глави на страните-членки не успяха да се договорят за новата бюджетната рамка на Съюза след 2007 г.

Интервюта в България са проведени от BBSS Gallup International в домовете на 1018 граждани - представителна случайна извадка за населението на страната на възраст над 15 г. Националният анализ на данните, направен в този доклад, представя картината на общественото мнение в България в навечерието на членството ѝ в ЕС и показва как тя се съотнася с мненията на гражданите в:

- 25-те страни-членки на ЕС, както и по отделно за старите (ЕС15) и новите (ЕС 10) държави-членки;
- другата присъединяваща се към ЕС страна - Румъния;
- двете страни-кандидатки - Турция и Хърватия;
- други държави-членки със сходни мнения.

В случаите, където е целесъобразно, се правят сравнения с общественото мнение във Франция и Холандия, което се оказва особено чувствително по въпросите на европейската интеграция и демокрация към момента на провеждането на това изследване.

Основните сравнения са свързани с анализа на това, доколко мисленето на „средния“ българин се доближава или различава от мисленето на „средния“ гражданин на ЕС. Докладът представя също тенденциите в развитието на общественото мнение в България и в ЕС през последната половина година, както и мнението на най-младите по ключови въпроси за бъдещето на Европа и на Европейския съюз.

Българите и Европейския съюз - по-реалистични оценки и позиции

България запазва мястото си сред страните с най-положителен образ за Европейския съюз (60%), след Ирландия (68%), Румъния (67%) и Италия (64%). През последната половина година някои от най-силно положителните мнения (-6 пункта) са станали по-умерени (+3 пункта), но се запазват като положителни, а останалите са се трансформирали в неутрални (+3 пункта), но не и в негативизъм, който запазва ниските си стойности (9%) (ЕС25 - 19%). Така положителният образ на ЕС в България се стабилизира и става по-реалистичен.

Предстоящото членство на България в ЕС се възприема като нещо добро от 54% от анкетиранияте граждани и това мнение съвпада със средните нива на одобрение на ЕС в страните членки. С това подкрепата за членството остава висока, макар и да е намаляла с 5 пункта през последната половина година. Делът на неутралните позиции (30%) е нараснал с 4 пункта, а отрицателните мнения запазват почти без промяна (+1 пункт) ниските си

стойности (7%). Повечето български граждани вярват, че предстоящото членство в ЕС ще засили икономическата (64%) и политическата стабилност (57%) на тяхната страна, както и личната им сигурност (64%).

Българите показват по-самокритична, но и по-реалистична самооценка за своята информираност и знания относно ЕС. Резултатите от тяхната самооценка по скала от 1 до 10 (1-4 - „не зная абсолютно нищо“, а 7-10 - „зная много неща“), показват, че тя е по-ниска от тази на средния гражданин на ЕС, докато през есента на 2004 г. е била по-висока. Сега средната ѝ стойност е 4.1 (ЕС 25 - 4.5), а предишната - 4.5 (ЕС25 - 4.3). Така през пролетта на 2005 г.:

- близо една четвърт (и по-точно 23%) от българските граждани считат, че не знаят абсолютно нищо за ЕС (оценки 1 и 2);
- близо половината (47%) знаят твърде малко (оценки от 3 до 5);
- по-малко от 1/5 (17%) са добре информирани (оценки 6-8);
- 4% се оценяват като много знаещи (оценки 9-10);
- значителният дял на тези, които не могат дори да преценят (8%), се запазва.

Като цяло, всеки седем от десет български граждани не знаят абсолютно нищо, или твърде малко за ЕС, а демографският анализ сочи, че като най-зле информирани се самоопределят онези социални групи, които не считат бъдещото членство на България в ЕС за нещо добро. Това са предимно възрастни хора и пенсионери, жители на селски райони, които са сред най-слабо образованите и безработните, но и сред най-високо образованите и сред управленските кадри.

Реализмът на тази самооценка се потвърждава до голяма степен с резултатите от включения тест с общи въпроси за ЕС и неговите институции. Те са като цяло по-добри, отколкото преди половин година, но остават най-ниски в сравнение с всички останали страни. Всеки четвърти анкетираният българин (26%) дава верни отговори (ЕС25 - 41%), всеки пети (18%) - грешни (ЕС 25 - 33%), а повече от половината (56%) не се ангажират с отговор - най-голям дял, в сравнение с останалите страни, включени в изследванията на Евробарометър (ЕС25 - 26%).

Засилен интерес към информацията за ЕС. Настоящият Евробарометър регистрира драстично намаляване (със 7 пункта) на дела на тези, които никога не търсят информация за ЕС. Сега той е 9% и остава по-нисък, отколкото средния за ЕС (10%). Тази положителна тенденция може да се обясни със засилената роля (+6 пункта) на неформалната комуникация (дискусии с роднини, приятели, колеги) като източник на информация за ЕС. Тя е характерна за една трета от участниците в изследването (33%).

Ролята на телевизията като най-предпочитан информационен източник за българите (77%) е нараснала (+2 пункта) (ЕС25 - 70%). Следват радиото (34%) (ЕС25 - 32%) и дискусиите с роднини, приятели, колеги, които се нареждат на трето място и се явяват като по-важен информационен източник от пресата (29%). Това показва, че въпросите на евроинтег-

рацията са станали част от всекидневието на българина.

Информацията за ЕС в българските медии е по-скоро твърде позитивна, отколкото обективна. Общата оценка на анкетираните е, че телевизията, радиото и пресата в България предоставят достатъчно новини за ЕС, но в по-малка степен, отколкото в страните от ЕС. 45% от българските граждани считат, че получават достатъчно новини и информация за ЕС от телевизията, 37% - от пресата и 35% - от радиото. В страните-членки основен източник на новини за ЕС е пресата (50%), (13 пункта разлика с България), след нея с близки стойности е телевизията (48%) и радиото (41%).

Само около една трета от българите считат, че медиите ги информират обективно за ЕС. Телевизията е по-скоро твърде позитивна, според поне четирима от десет анкетираните (42%), малко повече от една трета я намират за обективна (34%), а една пета нямат мнение. Оценка относно радиото и пресата са сходни - 31% считат информацията от двете медии за обективна, малко по-малко (27% за радиото и 29% за пресата) като прекалено позитивна, а най-голям е дялът на тези, които не изразяват мнение (39% за радиото и 37% за пресата).

Резултатите за България са типични и за останалите страни извън ЕС, докато в ЕС гражданите, дори и на най-евроскептичните държави считат, че медиите, и особено телевизията, им поднасят обективна информация за ЕС.

Европейският съюз продължава да буди положителни чувства у българите. Както в ЕС, така и в България, чувствата, с които гражданите свързват Европейския съюз са **надежда** (за всеки шест от десет анкетираните, ЕС25 - 44%) и **доверие** (за всеки четвърти българин, ЕС25 - 22%). **Ентусиазмът**, който следваше на трето място преди половин година, е намалял наполовина (- 7 пункта) (8%) и е отстъпил пред **тревогата**, споделяна от 15% от българските граждани и 20% в ЕС. В общи линии българските чувства към Европейския съюз съвпадат с тези на неговите граждани, макар и да са с различни стойности. Те са по-наситени, т.е. с по-високи стойности, когато са в положителния спектър и по-слаби (с по-ниски стойности), когато имат отрицателни нюанси.

За българите Европейският съюз означава най-вече свобода за гражданите да пътуват, да се учат и да работят навсякъде в ЕС, както и икономическо благоденствие. Това означава възможности за лична перспектива и за разрешаване в личен план на двата най-важни проблема, пред които, според оценките на общественото мнение, е изправена България - безработицата и икономическата ситуация. Българите продължават да свързват ЕС най-вече с положителни понятия, макар и в по-малка степен, отколкото преди: с възможността да пътуват, да се учат и да работят навсякъде в ЕС (45%), с икономическо благоденствие (38%), мир (34%) и социална закрила (29%). За близо една четвърт от анкетираните той означава демокрация, за близо една пета - разнообразие на култури (18%) и засилено международно влияние (18%), а също и евро (15%). Отрицателните явления, като безработица (11%), бюрокрация (8%) и пилеене на пари (6%) предизвикват дори по-малко значими асоциации (-1 пункт средно), отколкото преди и запазват последни позиции.

Страховете и опасенията от евроинтеграцията се засилват, но остават значително по-малки, отколкото в страните от ЕС. Промените в общественото мнение за шест

месеца показват, че българите започват да изпитват типични стракове от евроинтеграцията в навечерието на членството. Над половината от анкетираните (52%) се опасяват от повече трудности за земеделците. Този страх е нараснал с 10 пункта през последните шест месеца, но е с 25 пункта по-незначим, отколкото в Унгария и в други селскостопански държави в ЕС. Всеки втори българин е загрижен дали неговата страна няма да внася повече в бюджета на ЕС, отколкото да получава, но това е с 12 пункта по-малко от средното за ЕС (62%). Други опасения, като страха от нарастване на наркотрафика и на международната организирана престъпност (49%) не са типични, поне за половината от анкетираните българи.

Националното и европейското в огледалото на българското обществено мнение

Европейската идентичност на българите се засилва. В резултат на положителна тенденция (+10 пункта), всеки трима от четирима българи сега се чувстват привързани към Европа и показват по-силна европейска териториална идентичност, отколкото гражданите на ЕС (66%).

Засилва се неудовлетворението от българската и удовлетворението от европейската демокрация. Докато мнозинството от гражданите на ЕС са удовлетворени от функционирането на демокрацията в техните страни (53%), в България на подобно мнение са само една пета от анкетираните. Тази удовлетвореност е намаляла с 2 пункта, за сметка на засиленото недоволство, което изразява всеки четвърти (76%) от българските граждани. Подобни тенденции доминират общественото мнение в някои от новите държави-членки и особено в Латвия и Унгария (+10 пункта), както и в съседна Гърция, където неудовлетворението е нараснало с 14 пункта.

Българите, които са доволни от демокрацията в ЕС (46%), са над два пъти повече от тези, които одобряват функционирането на демократичната система в своята страна (20%). Близо всеки четири от десет анкетираните (38%) все още не могат да изразят мнение относно демокрацията в ЕС. Почти същият (41%) е дялът на тези, които споделят, че не разбират как функционира Европейският съюз.

Доверието към Европейския съюз остава силно. Независимо, че е спаднало с 2 пункта, доверието към ЕС в България (56%) остава по-високо, отколкото средното за ЕС (44%) и от регистрираните стойности в повечето от страните-членки. Българите, които имат доверие в институциите на ЕС са по-малко от половината, като резултат от регистрирания силен спад. Доверието към Съда на европейските общности (вероятно поради това, че преди е обхванен често с Европейския съд по правата на човека) е намаляло с 13 пункта (40%), доверието към Европейския парламент - с 11 пункта (46%), към Европейската комисия - с 9 пункта (41%). Това съответства на общите настроения сред гражданите на ЕС след отрицателните референдуми във Франция и Холандия. Доверието към Европейската комисия е спаднало с 6 пункта (ЕС25 - 46%), а доверието към Европейския парламент остава 52%, след спад от 11 пункта.

Колкото по-голяма е информираността на гражданите за всяка отделна институция и колкото по-висока е оценката им за нейната роля в Европейския съюз, толкова по-силно е доверието към нея. Мнозинството от българите са чували за Европейската комисия (62% и най-малко от всички страни), почти толкова (59%)

считат, че тя играе важна роля в живота на ЕС, а 41% ѝ се доверяват. В България, както и в ЕС, Европейският парламент печели най-голяма популярност и доверие сред гражданите - 71% са чували за него, 65% са на мнение, че той има важна роля и 46% имат доверие в него. Заслужава също внимание фактът, че след Парламента, най-силно доверие в България печели Европейската централна банка (44%), с 3 пункта повече, отколкото Европейската комисия (41%).

Климат на общественото мнение в България - между песимизма и оптимизма

Песимизмът относно качеството на живота се засилва.

От всички анкетираните държави единствено в България (70%) и в Румъния (55%) преобладава обща неудовлетвореност от живота и този песимизъм се засилва (+4 пункта). В едногодишна перспектива, както в България, така и в ЕС поне половината от анкетираните не очакват промени в стандарта на живота. Докато запазването на статуквото за гражданите на ЕС (51%) означава перспектива за лична удовлетвореност, за българите (56%) тя е с обратен знак и означава, че неудовлетворението ще продължава (+7 пункта). И в България, и в новите държави-членки гражданите възлагат повече надежди за подобряване на икономическия и социален „климат“ в страната, докато в ЕС15 са по-големи оптимисти относно личното си благосъстояние. Една пета (22%) от анкетираните българи очакват подобрения в личната си ситуация, 17% - в икономическата ситуация в страната и 16% - във финансовата ситуация на своето домакинство, 15% са оптимисти относно състоянието на заетостта в страната, докато тези, които очакват подобряване на личния си трудов статус са по-малко (13%).

Безработицата и икономическата ситуация продължават да будят загриженост, и за българите, и за гражданите на ЕС. Близко шест от 10 анкетираните българи (57%) считат безработицата, и четири от десет анкетираните - икономическата ситуация като най-важните проблеми, пред които е изправена страната. За последната половин година тези стойности са намалели с 3 пункта отново безработицата и са нараснали с 4 пункта отново икономическата ситуация в България. Средните стойности за ЕС са съответно 50% и 27%.

Запазва се убеждението, че ЕС играе положителна роля за решаването на проблемите, пред които е изправена България. Близко четири от 10 анкетираните българи считат, че ЕС може да помогне в борбата с безработицата и почти половината (48%) - за подобряването на икономическата ситуация. 65% считат, че ЕС играе положителна роля в борбата с тероризма, 63% - с престъпността, а 52% - за отбраната и външната политика на страната. Що се отнася до социалната сфера, като жилищната и образователната политика, както и здравеопазването, преобладават оценките, че ЕС не играе нито положителна, нито отрицателна роля. Всеки пети от анкетираните е убеден в положителната роля на ЕС във финансовата сфера, и по-специално, относно инфлацията и данъчната политика.

Решаването на проблемите и членството в ЕС са свързани с реформи, които изискват не само подкрепа, но и непосредствено участие на гражданското общество. Резултатите от настоящия Евробарометър показват, че за разлика от гражданите на някои от новите държави-членки, като Словакия и Латвия, в България мнозинството от анкетираните (52%) възприемат положително понятието „реформи“ (ЕС25 - 59%). За една трета от българите и

в по-малка степен (29%) за гражданите на страните-членки то има отрицателно значение.

Очаквания относно бъдещето и членството в ЕС

В личен план

По-важна и по-желана роля на ЕС във всекидневния живот на българите. Мнозинството от анкетираните българи очакват, че през следващите пет години, когато се предвижда страната им да бъде член на Европейския съюз, той ще играе по-важна роля във всекидневния им живот (54%). Тези очаквания изразяват положителни нагласи, като се има предвид, че българите, които искат ЕС да играе по-голяма роля в техния живот, са значително повече (с цели 12 пункта) и представляват две трети от всички анкетираните в страната. Това е с 15 пункта повече, отколкото средното за ЕС (49%) и би могло да се обясни с факта, че според българите ЕС играе важна роля за решаването на проблемите, пред които е изправена страната (безработицата и икономическата ситуация), както и с това, че голяма част от тях не очакват, или не могат да преценят (21%) дали начинът им на живот през следващите пет години ще се подобри.

За страната

Повечето българи вярват, че страната им ще се възползва от своето членство в Европейския съюз. Това твърдят всеки шест от десет анкетираните за Евробарометър. Този оптимизъм е станал по-умерен през последните шест месеца (-3 пункта), но е съизмерим с високата степен на увереност сред гражданите на новите държави-членки, че една година след присъединяването им към ЕС техните страни са успели да се възползват от членството си в него (59%).

Българите и гражданите на ЕС са в еднаква степен оптимисти относно икономическата ситуация в петгодишна перспектива (56%). 45% от българите вярват също, че в резултат от своето членство в Европейския съюз, тяхната страна ще придобие повече влияние в ЕС, 31% изразяват противоположно мнение, а една четвърт се колебаят да вземат отношение.

За Европейския съюз

Голяма част от българите подкрепят развитието на ЕС към Европейски политически съюз (73%), както и идеята за Европейска конституция (64%). Що се отнася до конкретния Договор за Конституцията, почти половината от българските граждани (47%) не са чували никога за него, 50% са чували за Конституцията, но знаят много малко за нея, а само 4% считат, че познават съдържанието ѝ. Подкрепата за Конституцията сред анкетираните в България (46%) е близка до средната за ЕС (48%). Над половината от тях (55%) твърдят, че биха я подкрепили, тъй като виждат в нея възможност за продължаване на евроинтеграцията. За четири от десет анкетираните тя означава повече демокрация и укрепване на институциите на ЕС. Сред причините, поради които може да не я подкрепят, половината от анкетираните в България изтъкват опасността от загуба на националния суверенитет, както и липсата на информация (44%) и сложността на текста (22%).

Желанието за повече информация е силно изразено в мненията на българските граждани за това, кои трябва да бъдат трите най-важни приоритетни дейности за ЕС. Значително повече от тях (+6 пункта) и почти толкова, колкото в ЕС (БГ - 17%, ЕС25 - 19%) считат, че един от тези три приоритета трябва да бъде сближаването с гражданите чрез предос-

тавянето на повече информация за ЕС, за неговите политики и институции.

И българите, и гражданите на страните-членки изразяват подкрепа за запазване и задълбочаване на европейския социален модел, като определят за най-важна приоритетна дейност за ЕС борбата с безработицата и социалната изолация. Тези мнения са по-силно изразени в България (69%), отколкото в страните от ЕС (44%).

Така, както и своите балкански съседи, и особено Гърция и Турция, българските граждани изразяват силна убеденост (63%), че през следващите пет години Европейският съюз ще постигне своята стратегическа цел да стане най-конкурентноспособната икономика в света, докато общите очаквания на гражданите на ЕС са негативни (ЕС25 - 35% „за“ срещу 54% - „против“).

Най-голям оптимизъм относно ЕС и неговата роля за бъдещето на България изразяват младите хора на възраст между 15 и 24 г. Те вярват по-силно, отколкото преди половин година (+4 пункта), че България ще се възползва от своето членство в ЕС (75%) и показват по-силна подкрепа за него (+5 пункта - 90%), отколкото „средния“ българин (85%).

Разширяването на ЕС и България

Всеки втори гражданин в страните-членки подкрепя присъединяването на България към ЕС. Това се дължи преди всичко на положителните настроения в новите държави-членки (70%) и сред най-младите, чиято подкрепа е с 6 пункта по-висока (56%) от средната за ЕС (50%). Подкрепата в ЕС15 е 45% и е нараснала със 7 пункта през последните три години. В страните-членки най-положително настроени към българското членство са поляците (75%), а най-отрицателно - австрийците (21% - „за“, 68% - „против“). Резултатите за България и Румъния показват взаимната, и при това най-силна подкрепа за членството в ЕС, която изразява общественото мнение в двете присъединяващи се страни: така, както Румъния подкрепя най-силно България за бъдещото членство (80%), така и България води списъка на страните, които са положително настроени към предстоящото румънско членство (75%).

Българите изразяват по-силна подкрепа, отколкото гражданите на ЕС, за разширяването на Съюза към съседни балкански страни. По въпроса за възможните бъдещи разширявания на Европейския съюз общественото мнение в България е твърде сходно с това на „средния“ гражданин на ЕС. Анкетиранияте в страната изразяват най-силни предпочитания към предстоящи разширявания на Съюза, включващи страните от ЕАСТ, и по-конкретно - към Швейцария (БГ и ЕС 25 - 78%) и Норвегия (БГ - 76%, ЕС25 - 78%). Българите подкрепят повече, отколкото гражданите на ЕС, бъдещето на своите балкански съседи в ЕС. Тяхната подкрепа за бъдещо членство на Турция в ЕС (45%) е с 10 пункта по-висока от средната за ЕС (35%) и по-ниска от тази в новите държави-членки (48%). Още по-силна от нея е подкрепата за бъдещи разширявания на ЕС към БЮР Македония (64%), Хърватия (61%), Босна и Херцеговина (55%), както и към съседна Сърбия и Черна Гора (60%).

В заключение, настоящият Евробарометър показва, че през последната половин година българите са станали по-умерени в своя национален песимизъм и по-големи реалисти в оптимизма си относно евроинтеграцията и ролята ѝ за бъдещето на страната. ◆

НОВА ДЕФИНИЦИЯ ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ЕС

От 1 януари 2005 година в сила е нова общоевропейска дефиниция за микро-, малките и средни предприятия (МСП) в рамките на Европейския съюз. Новата дефиниция е резултат от широки консултации и дискусия между Европейската комисия, държавите членки, бизнес организации, експерти и гражданското общество. Новоприетите критерии ще се прилагат за в бъдеще от европейските институции спрямо малките и средни предприятия.

В основни линии предприятията се разграничават на микро-, малки и средни по три признака: персонал, годишен оборот и сума на годишния баланс.

Според новата дефиниция:

- **микро-предприятия** са тези със средносписъчен брой на персонала до 10 души, годишен оборот до 2 милиона евро *или* сума на годишния баланс до 2 милиона евро;

- **малко** е всяко предприятие със средносписъчен брой на персонала до 50 души, оборот до 10 милиона евро (в предишната дефиниция този праг беше до 7 милиона евро) *или* сума на баланса до 10 милиона евро (в сравнение с 5 милиона евро досегашен праг);

- **средните** предприятия имат до 250 души средносписъчен брой на персонала, до 50 милиона евро годишен оборот (40 милиона в предходната дефиниция) *или* до 43 милиона евро сума на годишния баланс (27 милиона евро в предходната дефиниция - 1996 г.).

Чрез новата дефиниция се цели стимулиране на предприемачеството, инвестициите и растежа, улесняване достъпа до рисков капитал, ограничаване на административните препятствия и увеличаване на правната сигурност. Формулировката поддържа различните прагове в числеността на заетия персонал, което определя категориите микро-, малки и средни предприятия. Същевременно, обаче, допринася и за съществено повишение на финансовите тавани (годишен оборот и сума на годишния баланс), което е резултат от инфлационните процеси и повишението на производството от 1996 година насам, когато бяха приети първите дефиниции за МСП от Европейската комисия. Това осъвременяване на дефиницията за МСП ще окаже влияние върху стимулиране растежа на фирмите, предприемачеството, инвестициите и иновацията. То ще подтикне фирмите към сътрудничество и формиране на така наречените „кластър“.

За допълнителна информация по въпроса можете да посетите

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide.pdf

където да се запознаете с Практическият наръчник по новите дефиниции на МСП, издаден от Европейската комисия. ◆

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНСКАТА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ - КУБРАТ

Бюлент Агемов

директор Дирекция АПИО

Община Кубрат

Основната цел на Общинската администрация - Кубрат е подобряване равнището на обслужване, времетраенето, качеството на извършваните услуги и осигуряване по-лесен достъп до услугите от физически и юридически лица.

През последните години сме свидетели на глобалното и мащабно развитие на информационните технологии в света. Благодарение на тях и използването на електронно-изчислителната техника в практичните дейности на нашата администрация се постигат положителни резултати за кратки срокове. Развитието на информационните технологии позволи да приложим мощни средства за обработка на данни за всички дейности в администрацията. Вътре в администрацията потребностите от използването на информационни технологии се развиха бързо. Опитът на отделни общини в България ни показва, че при добра организация и финансови възможности в тази сфера на дейност се осъществява позитивен ефект както в обхвата, така и в качеството на обслужването на гражданите.

Общинската информационна система представлява съвкупност от компютърни системи, човешки ресурси и организационни процедури, които осигуряват и поддържат актуална информация за нуждите на местното управление.

Всяка общинска информационна система трябва да решава две важни задачи:

1. От една страна, тя е основен инструмент в работата на общинската администрация. От възможностите на тази система в голяма степен зависи ефективната работа на отделните служби в администрацията и качеството на услугите, които те предоставят на гражданите.

2. От друга страна, информационната система на общината е основен информационен възел в административно-управленската структура на държавата. Тя трябва

да може да предоставя и получава информация от широк кръг потребители - областна управа, министерства, Министерски съвет, Президентство, държавни ведомства, фирми и отделни граждани.

Поради широкия кръг задачи, които се решават, общинската информационна система обслужва голямо количество от разнообразни по характер, структура и предназначение данни.

На този етап по-голямата част от дейностите на отделните звена в Общинска администрация - Кубрат са автоматизирани с приложни програмни продукти, повечето - с изграден графичен потребителски интерфейс. Малка част от наличните системи работят в средата на MS DOS. Голяма част от наличните информационни системи в администрацията имат мрежови функции. Автоматизираният обмен на информация между тях е нормален, без особени затруднения.

В общинската информационна система функционират 5 отделни подсистеми - АИС „ЛБД Население“, АИС „Archimed eDSD 3.1 - Деловодство и документооборот“, АИС „Disney BackOffice“, АИС „Teres“ и ИС Интранет/Интернет.

През 2001 г. е изградена локална Интранет мрежа от тип магистрална топология, включваща 2 бр. сървъри за съхранение на данни (файлов сървър) и Интернет сървър и общо 38 работни станции, разпределени по отделни служби в общината. Архитектурата на мрежата е изградена на принципа „клиент - сървър“. Този модел дава възможност един сървър да обслужва множество клиенти, което кореспондира с характера на обичайните дейности на общинската администрация.

Използването на технологията „клиент - сървър“ се изразява в обособяване на програмните средства, които обслужват отделните дейности в самостоятелни подсистеми. Всяка подсистема, работи като „клиент - сървър“ приложение, чрез което могат да бъдат предоставяни данни и услуги на другите подсистеми в общината.

Избраната технология позволява съхранените данни да бъдат използвани от много потребители едновременно, в зависимост от предоставените им права на достъп.

Описание на информационни подсистеми:

1. АИС „ЛБД Население“ - отдел „ГРАО“

Покрива широк спектър от възможности, свързани с обработката на гражданското състояние, като издаване на различни удостоверения за наследство, граждански брак, смърт, раждане и др.; промяна в статуса им; генериране на информационни справки, отговарящи на различни критерии и др. Поддържането на информационната й база е непрекъснат процес, в резултат от възникването и прекратяването на всички събития по отношение на гражданската регистрация. Тази дейност по гражданското състояние се развива с бързи темпове и съхранява огромни информационни масиви от данни.

През 2004 г. е осигурен и Интернет-достъп до портала „НБД Население“.

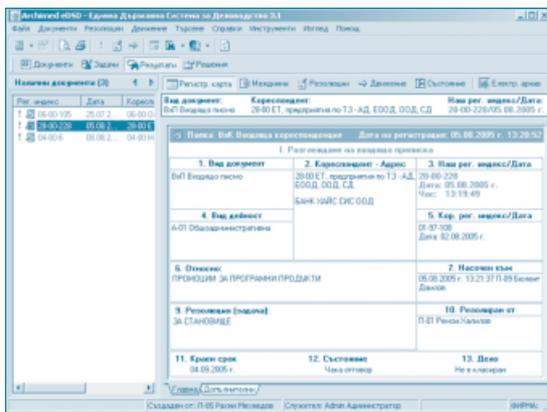
2. АИС „Archimed eDSD 3.1 - Деловодство и документооборот“

Този модул осигурява едновременен достъп и обмен на информация на служителите от всички отдели.

Основните възможности, предоставяни от тази система, са:

- Регистриране на входни и изходни документи;
- Насочване на документа към определени длъжностни лица и формулиране на задачите им;
- Изпълнение на задачи по предварително разработени технологични карти;
- Следене на състоянието на изпълнението на задачите;
- Регистриране на извършените услуги;
- Регистриране на породените при изпълнението на задачата нови задачи и документи;
- Поддържане на връзки между свързаните документи;
- Възлагане на нови задачи и следене на изпълнението им.

Системата обезпечава необходимите възможности за справки върху документите и изпълнението на възложените задачи, отличава се с особена строгост на следене на достъпа и поредността на извършваните операции, като

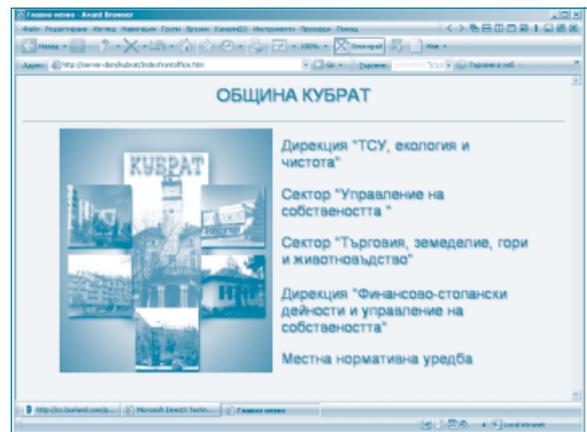

всички действия в системата се контролират и всяко изменение или въвеждане на данни се свързва със специалиста, който го е извършил. Осигурени са различни нива на достъп до данните, в зависимост от длъжността и правомощията на съответния общински специалист.

3. АИС „Disney BackOffice“

Информационна система, автоматизираща административното обслужване на физически и юридически лица в изградения Център за обслужване и услуги на населението, свързана с всички отдели в администрацията - „Търговия“, „ТСУ“ и „Общинска собственост“. Функционира на принципа „back-office“.

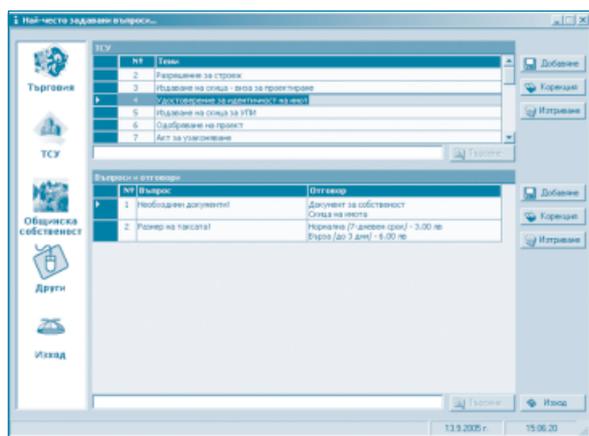
В нея са включени широк спектър от възможности за автоматизиране на дейностите по обслужване на граждани и фирми при издаване и контролиране на документи, свързани с лицензи, разрешителни за извършване на отделни дейности като търговия, строителство и др., удостоверения, съгласувания, наложени актове за извършени нарушения. Базата данни е изградена на платформата Oracle 8i и MS SQL Server 2000. Осигурена е защита на информацията от неправомерен достъп.

Ето и някои от изброените възможности:

- Издаване на лицензи и разрешения за извършване на търговски дейности.;
- Издаване на наказателни актове и постановления при констатирани нарушения в лицензираните обекти, както и на обектите, подлежащи на лицензиране;
- Поддържане на каталог сключени договори за отдаване под наем на общински имоти - публична и частна собственост;
- Добавяне на анекси към сключени договори;
- Прекратяване на договори;
- Проверка за коректност и цялостност на данните;
- Генериране на разнообразни справки и др.

Наред с описаната система, в ЦОУГ се ползва и отделна АИС „База знания - FAQ (Най-често задавани въпроси), собствена разработка.

Базата данни съдържа информация за административните и технически услуги по отделни предметни области, процедурите за извършване, често задавани въпроси и отговори за видовете услуги. Целта ѝ е да подпомогне служителите в Центъра с адекватна и актуална информация за предлаганите административни и технически услуги.

4. АМС „Teres“ 4.0

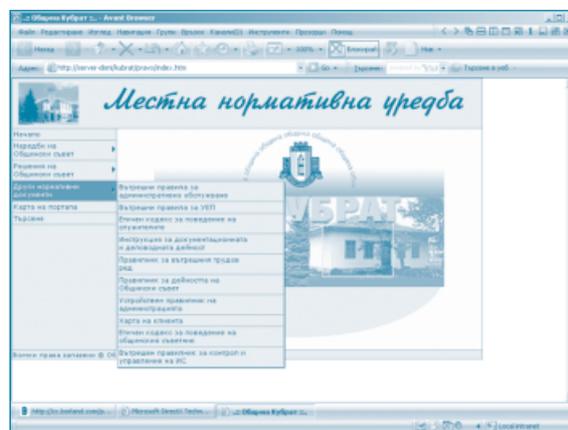
Представява система за поддържане на база данни за личния състав на администрацията, даваща възможност автоматично да се начисляват заплатите на персонала.

Програмният продукт притежава следните функционални възможности:

- Поддържане на лични картони с данни за работниците и служителите;
- Начисляване на заплати по стандартно зададени алгоритми;
- Възможност за задаване на потребителски показатели (начисления, удържки и др.) и схеми за тяхното изчисляване;
- Обработка на болнични и отпуски;
- Извеждане на фишове, стандартни ведомости и рекапитулации;
- Възможност за модификация на фишовете и създаване на потребителски справки, ведомости и рекапитулации;
- Експорт на дискети на декларациите за осигурените лица във формата на НОИ;
- Автоматично преизчисляване на дължимия данък на годишна база и извеждане на Служебна бележка;
- Разпечатка на предварително съставени трудови договори, допълнителни споразумения и други документи, касаещи личния състав на фирмата и др.

5. Интранет информационен портал и Интернет

Последната база данни позволява да се разширят възможностите на сега действащата информационна система в посока към осъществяването на отдалечен и незабавен достъп на гражданите до информация за общината и услугите, които тя предоставя. Тя е реализирана

на основата на www клиент-сървър технологии.

По-важните задачи, които решава тази система са:

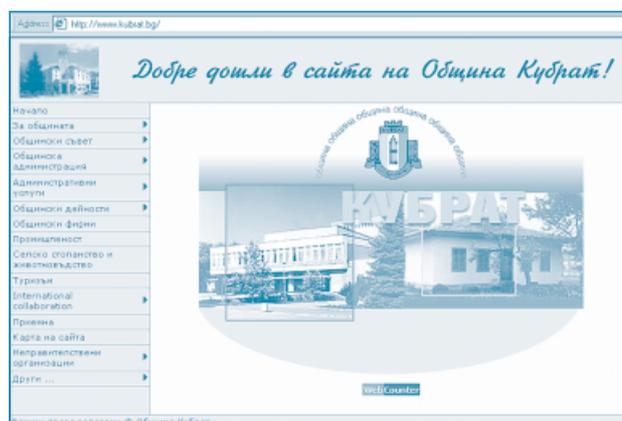
- Публикуване в Интернет решенията и документите на Общински съвет (www.kubrat.bg);
- Предоставяне на пълна информация за административните услуги и срокове за изпълнението им;
- Друга полезна за гражданите информация.

Общинска администрация - Кубрат е поела по пътя към информационното общество, чрез създаване на единна информационна среда на общинската администрация и нейното „отваряне“ за по-широк кръг потребители чрез Интернет/Интранет технологии.

ИЗВОДИ

За изграждане на успешно действащо, модерно общинско управление, са необходими:

- приложими и прилагани регламентиращи дейността документи, създадени от държавата и общините;
- общоприемливи стандарти;
- възприемане от ръководители на факта, че автоматизираните информационни системи са ефективни и ефикасни решения за управление и създаване на условия за приложението им;
- съобразяване с положителния чуждестранен опит и националната специфика.

От месец октомври 2005 г. стартира наново провеждането на

КУРСОВЕ ЗА СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ

организирани съвместно от Центъра за обучение към ФРМС и Софийския университет „Св. Климент Охридски“ - катедра „Публична администрация“

До края на 2005 г. се предлагат следните теми:

АДМИНИСТРАТИВЕН МЕНИДЖМЪНТ - 14 - 16 октомври 2005 г.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ - 21 - 23 октомври 2005 г.

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ - 28 - 30 октомври 2005 г.

Курсовете за следдипломна квалификация ще се проведат в два етапа: единият ще стартира от началото на октомври 2005 г. до края на месеца, вторият етап ще стартира в началото на април 2006 г. и ще продължи до края на юни 2006 г., като в програмата ще бъдат включени нови теми.

На успешно завършилите се издава **УДОСТОВЕРЕНИЕ** за професионална квалификация от Софийския университет.

Курсовете се провеждат в 4 блок на Университета на адрес:

бул. Цариградско шосе 125

(спирка на градски транспорт „Студентски общежития“)

Заявка за участие можете да направите чрез формуляр, който можете да намерите на уеб-страницата на ФРМС (www.flgr.bg).

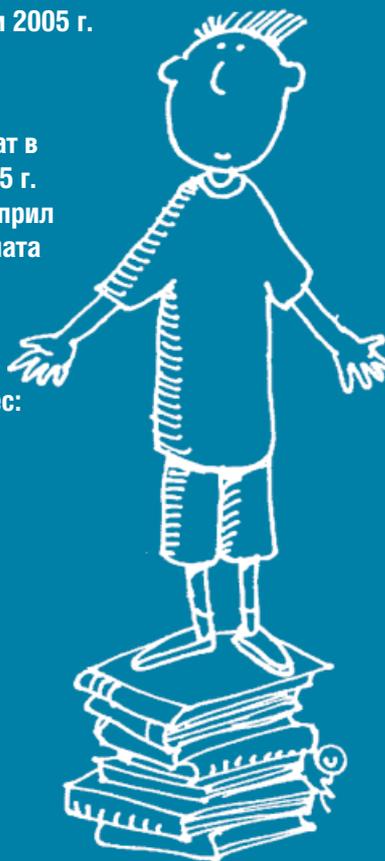
За повече информация:

Ралица Вълкова, rvalkova@flgr.bg

тел.: 02/976 89 89

Лилия Каменова, lkamenova@flgr.bg

тел.: 02/976 89 38

На 14 октомври 2005 г., в рамките на Третата годишна среща на местните власти, к.к. Албена, от 18.30 до 20.00 часа в зала „Атлантик“ на х-л „Добруджа“, ФРМС ще връчи своята Национална награда за новаторство в местното самоуправление. Ще бъдат отличени общините, чиито служители и местни нестопански организации са изпратили за разпространение чрез ФРМС най-голям брой иновационни практики в периода от 1 октомври 2004 г. до 1 октомври 2005 г.

И тази година ФРМС ще присъди първо, второ и трето място. Общината победител ще получи уникалната статуетка „Община новатор“, почетен диплом и специален подарък, осигурен с любезното съдействие на спонсорите на събитието. В Националния конкурс участват 110 практики от 26 общини. Спонсори на събитието са:

АПИС Христович ЕООД

Балкансис АД

Централна лаборатория по компютърна графика и геоинформационни системи „Акстър“

Херох България

Imperial Travel

Офис 1 Суперстор

